

Inledande jämförande studie av sysselsättning och vilka resurser som finns för arbetslösa personer över 45 år i Tyskland, Litauen, Spanien och Sverige

Mål för studien

Huvudsyftet med denna jämförande studie är att identifiera arbetsmarknaden, utbildningspolicies, initiativ och resurser, som finns nationellt och inom EU, riktade mot personer över 45 år. Resultaten av studien kommer att användas som huvudreferens när projektets övriga produkter utvecklas, som:

- Övningsuppgifter inför arbetspraktik kommer att tas fram, relaterade till de inlärningsbehov som finns i respektive land
- Anskaffning av praktik- och utbildningsplatser.
- Utveckling av **Mature 2.0 45+ center** i varje partnerland, där både nationella och internationella jobberbjudanden ska synliggöras. De internationella jobben nås genom EURES - Den Europeiska Portalen För Rörlighet I Arbetslivet.
- Resultaten från undersökningen kommer också att användas för framställning av olika artiklar och arbetsdokument.

Metodik

Metoden för studien har utvecklades av Folkuniversitetet (Sverige). Undersökningen omfattade:

1. Situationen för personer 45+ avseende utbildning/sysselsättning/ egenföretagande och social integration.
2. Befintlig infrastruktur för personer 45+ i utbildningssystemet och på arbetsmarknaden i partnerländerna.
3. Hur anställning för personer 45 + avseende de viktigaste lokala och regionala aktörerna, t.ex. Arbetsförmedlingen, sociala tjänster, privata organisationer etc. ser ut.
4. Perspektiv hos intressenter/aktörer, som är ansvarar för att arbeta med personer 45+ i partnerländerna, vilka svårigheter/lösningar känner de igen?
5. Kriterier för behörighet till formell utbildning (grundutbildning, yrkesutbildning, företagskurs, etc.)
6. Vilken befintlig utbildning, formell och informell, riktas mot 45+ gruppen?
7. Förteckning över nationell forskning om målgruppen 45+.

2016-1-ES01-KA204-024951

8. Nationell politik avseende gruppen 45+ i utbildningssystemet/arbetsmarknaden i partnerländerna.

Det användes flera metoder i undersökningen; skrivbordsstudier av befintlig litteratur, analys av officiell statistik samt analys av policydokument och kvalitativ social forskning genom att intervjua beslutsfattare i projektpartnerländerna.

Huvudresultat

Litauen

En effektiv social och ekonomisk integration av åldersgruppen 45+ har en avgörande betydelse för Litauens ekonomiska och sociala utveckling. Detta på grund av den snabba minskningen av mänskliga resurser, som orsakas av emigration, och den ogynnsam demografiska utvecklingen med en växande äldre befolkning.

Även om denna åldersgruppen 45+ inte specifikt särskiljs från den nationella politiken, gällande utbildning och sysselsättning, riktas många politiska åtgärder ändå mot denna åldersgrupp tillsammans med några andra åldersgrupper.

Med tanke på de nuvarande politiska initiativen gällande förbättring av utbildning och sysselsättningsmöjligheter för 45+, så kan man märka bristen på struktur och systematiskt tillvägagångssätt på detta område i Litauen. De flesta av dessa åtgärder är för närvarande baserade på EU-finansierade projekt, vilket väcker frågan om deras långsiktiga hållbarhet och inverkan.

Tyskland

Åldersgruppen 45+ kan inte beskrivas som en missgynnad åldersgrupp i Tyskland. Huvudgruppen för vårt projekt i Tyskland kommer därför troligen att vara äldre långtidsarbetslösa, som drabbats särskilt hårt av lågkonjunkturen, speciellt om de också är låg eller medelutbildade. Utbildning av denna målgrupp oavsett ålder, är också av stor betydelse i samband med den alltmer digitaliserad arbetsmarknaden. Undersökningen visade att just digitalisering är en av de viktigaste trenderna för arbetsmarknadspolitiken i Tyskland för närvarande. All forskning tyder på att utbildning i allt högre grad kommer att vara den viktigaste faktorn för framgångsrikt deltagande i arbetslivet.

2016-1-ES01-KA204-024951

Spanien

Det spanska samhället upplever allvarliga sociala och ekonomiska förändringar, orsakade av globalisering, förbättrad IT- och annan avancerad teknik, som förändrar den sociala och ekonomiska modellen. Strukturerna och möjligheterna att relatera, kommunicera, flytta, producera varor och tjänster är förändrade. Industrier försvinner när nya områden och nya arbetsmodeller framträder, vilket kräver nya kunskaper och färdigheter.

Sysselsättningspolitiken förutsätter att arbetslösa tar en mer aktiv roll i att hitta en individuell lösning utifrån sina behov och då är coaching väldigt effektivt. Människor, oavsett status som arbetslösa, borde känna sig integrerade, användbara och aktiva. Med den avsikten måste vi ge stöd och råd till etablerade entreprenörer i allmänhet och till sociala entreprenörer i synnerhet.

Ett annat viktigt arbetsområde är praktik. Utifrån analys av olika yrken identifieras utbildningsbehoven i två stora kategorier: a) Övergripande behov: språk, datavetenskap, lagarbete, sociala färdigheter, b) Sektoriella behov som måste överensstämma med arbetsgivarnas behov, särskilt lokalt så att dessa kan möta verkliga krav och omsättas i praktiken. Att ta vara på resurser och söka efter nyskapande metoder är nu mer nödvändig än någonsin.

Sverige

Det är uppenbart att åldersgruppen 45+ inte är missgynnad på den svenska arbetsmarknaden, eller för den delen stängs ute från utbildningar. Undersökningen vänder sig mer mot åldersgruppen 55+, och i huvudsak mot undergruppen av 55+ som är långtidsarbetslös, och här kan vi urskilja tre kategorier av hinder:

- Strukturell (tidigare arbetslivserfarenheter och utbildning, behov av vägledning och praktik, tillgång till kollektivtrafik, arbetsgivarnas attityder och policy; diskriminering, rasism, mot både unga och gamla, sexism).
- Situationsbaserat (felaktig arbetslivserfarenhet, dålig mental och/eller fysisk hälsa, fysiska funktionshinder, inlärningssvårigheter, låga kvalifikationer, bristande vägledning, bristande information om utbildning och/eller arbetsmarknad).
- Anlag (lågt självförtroende och självkänsla, acceptans av negativa stereotyper av sig själva, aggressivitet och hopplöshet, rädsla för förändring)

2016-1-ES01-KA204-024951

I de flesta pågående satsningarna ligger fokus på grundläggande utbildning och praktik, hur man söker arbete, hur man använder internet och sökmotorer när man letar arbete, jobb, och senare hur man använder sig av sina IT-kunskaper på en arbetsplats.

Slutsatser

Sysselsättning och integration av gruppen 45+, i sammanhanget av det livslånga lärandet i partnerländerna, påvisar strategiskt viktiga mål för samhällsekonomisk utveckling i dessa länder.

De samhällsekonomiska förutsättningarna och de utmaningarna vi står inför, för att integrera gruppen 45+ på arbetsmarknaden och skapa en hållbar sysselsättningen för dessa personer, ser helt olika ut i partnerländerna; Hantering av brist på arbetskraft som orsakas av utvandring i Litauen, De förändrade kompetensbehoven och brist på arbetskraft i Tyskland, Att hantera svårigheter som uppstått i Spanien efter lågkonjunkturen och att eliminera kvarvarande hinder i Sverige för de missgynnade grupperna så att dessa får tillgång till sysselsättning och utbildning. Trots dessa skillnader går det att se vissa likheter i ländernas policy och åtgärder riktade mot gruppen 45+; Praktik och utbildning, Individanpassade erbjudande om utbildning och sysselsättning, användandet av ICT-teknik, ett närmare samarbete mellan staten, arbetsmarknadsparter och näringslivet – i syfte att utveckla vuxenutbildningen och andra tjänster som gör att det blir lättare att komma in på arbetsmarknaden.

Den fullständiga rapporten kan nås på projektets hemsida:
<http://www.mature45.eu>.

2016-1-ES01-KA204-024951